

عنوان مقاله:

مرتب‌پذیری مفهوم بلوغ و گونه‌های مسیولیت ناشی از آن در فقه مذاهب اسلامی

محل انتشار:

دوفصلنامه فقه مقارن، دوره 6، شماره 11 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

سعید نظری توکلی - دانشیار گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه تهران

محمد صالح مصلح - دکترای فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

تعیین سن بلوغ و در نتیجه سن تکلیف از جمله مسایلی است که از دیرباز مورد توجه فقهای مسلمان بوده است. هرچند بنا بر دیدگاه مشهور فقیهان، تفاوتی میان سن تکلیف و مسیولیت‌های مختلف ناشی از آن وجود ندارد، اما طرح مسیله انواع سه‌گانه مسیولیت عبادی، مدنی و کیفری در منابع فقهی برخی از مذاهب اسلامی، نویسندگان را بر آن داشت تا ضمن واکاوی مبانی فقهی و حقوقی تفکیک انواع مسیولیت، میزان درستی و امکان کارایی این دیدگاه را در نظام حقوق اسلامی بررسی کنند. مطالعه حاضر نشان می‌دهد که هرچند برای تعیین بلوغ می‌توان از نشانه‌های جسمانی یا معیار سنی استفاده کرد، اما اختلاف فقهای مذاهب اسلامی در تعیین سن بلوغ نشان می‌دهد که بلوغ مفهوم شناوری داشته و بسته به اینکه در کدام یک از سه حوزه عبادی، مدنی و کیفری به‌کار رود، متغیر خواهد بود. در شرایط عادی بلوغ کیفری پس از بلوغ عبادی و مدنی تحقق پیدا می‌کند، زیرا درک مفهوم جرم و مجازات در بیشتر افراد پس از درک احترام به خالق و سود و زیان مالی به‌وجود می‌آید. در نتیجه، مسیولیت ناشی از رفتار فرد بالغ نیز در این سه حوزه متفاوت است و مسیولیت ناشی از ارتکاب جرم، پس از مسیولیت اخروی نسبت به عبادات و مسیولیت مالی در امور مدنی شکل می‌گیرد.

کلمات کلیدی:

بلوغ، مسیولیت، مذاهب اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/857139>

